

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES)
č. 714/2009**

z 13. júla 2009

**o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny
elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Cieľom vnútorného trhu s elektrinou, ktorý sa postupne zavádza od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve, či už ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, nové obchodné príležitosti a zvýšený objem cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a trvalej udržateľnosti.
- (2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou ⁽⁴⁾ a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 z 26. júna 2003 o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektrickej energie ⁽⁵⁾ významne prispeli k vytvoreniu takéhoto vnútorného trhu s elektrinou.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 18. júna 2008 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 9. januára 2009 (Ú. v. EÚ C 75 E, 31.3.2009, s. 16), pozícia Európskeho parlamentu z 22. apríla 2009 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. júna 2009.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 1.

▼B

- (3) V súčasnosti však existujú prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa v Spoločenstve mohla predávať elektrina za rovnakých podmienok, bez diskriminácie alebo znevýhodnenia. Vo všetkých členských štátoch zatiaľ nie je zabezpečený najmä nediskriminačný prístup do sústavy a rovnako účinná úroveň regulačného dohľadu a stále sa ešte vyskytujú izolované trhy.
- (4) V oznámení Komisie z 10. januára 2007 s názvom Energetická politika pre Európu sa zdôraznil význam dobudovania vnútorného trhu s elektrinou a vytvorenia rovnakých podmienok pre všetky elektroenergetické podniky v Spoločenstve. Oznámenia Komisie z 10. januára 2007 s názvom Vyhliadky vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou a Vyšetrovanie podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 1/2003 v odvetviach plynárenstva a elektrickej energie v Európe (záverečná správa) ukázali, že súčasné pravidlá a opatrenia nielenže neposkytujú potrebný rámec, ale ani nezabezpečujú vytváranie kapacít spojovacích vedení na dosiahnutie cieľa, ktorým je dobre fungujúci, efektívny a otvorený vnútorný trh.
- (5) Okrem toho, že sa bude dôkladne vykonávať platný regulačný rámec, v súlade s týmito oznámeniami by sa mal upraviť regulačný rámec vnútorného trhu s elektrinou ustanovený v nariadení (ES) č. 1228/2003.
- (6) Potrebná je najmä zvýšená spolupráca a koordinácia medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav, aby sa vypracovali sieťové predpisy pre poskytovanie a riadenie účinného a transparentného cezhraničného prístupu k prenosovým sústavám a zaručilo koordinované plánovanie dostatočne zamerané na budúcnosť a zdravý technický vývoj prenosových sústav v Spoločenstve vrátane vytvárania kapacít spojovacích vedení pri riadnom zohľadnení životného prostredia. Tieto sieťové predpisy by mali byť v súlade s rámcovými usmerneniami, ktoré majú nezáväzný charakter (ďalej len „rámcové usmernenia“) a ktoré vypracovala Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky⁽¹⁾ (ďalej len „agentúra“). Agentúra by sa mala podieľať na preskúvaní návrhov sieťových predpisov na základe skutkového stavu, a to vrátane ich súladu s rámcovými usmerneniami, a mala by mať možnosť ich odporúčať Komisii na prijatie. Agentúra by mala posudzovať navrhované úpravy sieťových predpisov a mala by mať možnosť odporúčať Komisii ich prijatie. Prevádzkovatelia prenosových sústav by mali prevádzkovať svoje siete v súlade s týmito sieťovými predpismi.

⁽¹⁾ Pozri stranu 1 tohto úradného vestníka.

▼B

- (7) S cieľom zabezpečiť optimálne riadenie prenosovej sústavy a umožniť obchodovanie s elektrinou a dodávky elektriny cez hranice v Spoločenstve by sa mala zriadiť Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ďalej len „ENTSO pre elektrinu“). Úlohy ENTSO pre elektrinu by sa mali vykonávať v súlade s predpismi Spoločenstva o hospodárskej súťaži, ktoré sa naďalej uplatňujú na rozhodnutia ENTSO pre elektrinu. Úlohy ENTSO pre elektrinu by mali byť dostatočne vymedzené a spôsob práce by mal byť taký, aby zabezpečil efektívnosť, transparentnosť a reprezentatívnu povahu ENTSO pre elektrinu. Cieľom sieťových predpisov pripravených ENTSO pre elektrinu nie je nahradiť potrebné národné sieťové predpisy určené pre záležitosti, ktoré nemajú cezhraničný rozmer. Vzhľadom na to, že pokrok možno účinnejšie dosiahnuť prostredníctvom regionálneho prístupu, prevádzkovatelia prenosových sústav by mali vytvoriť v rámci celkovej štruktúry spolupráce regionálne štruktúry, čím sa zabezpečí kompatibilita výsledkov na regionálnej úrovni so sieťovými predpismi a nezáväznými 10-ročnými plánmi rozvoja sústavy na úrovni Spoločenstva. Členské štáty by mali podporovať spoluprácu a monitorovať účinnosť sústavy na regionálnej úrovni. Spolupráca na regionálnej úrovni by mala byť zlučiteľná s pokrokom smerom ku konkurencieschopnému a efektívnemu vnútornému trhu s elektrinou.
- (8) Všetci účastníci trhu by sa mali podieľať na činnosti, ktorá sa očakáva od ENTSO pre elektrinu. Preto sú nevyhnutné efektívne konzultácie, pri ktorých by mali dôležitú úlohu zohrávať existujúce štruktúry, ako sú napr. Únia pre koordináciu prenosu elektriny (UCTE), národné regulačné orgány alebo agentúra, vytvorené na ich uľahčenie a zjednodušenie.
- (9) Na zabezpečenie väčšej transparentnosti týkajúcej sa celej elektrizačnej prenosovej sústavy v Spoločenstve by ENTSO pre elektrinu mala vypracovať, zverejniť a pravidelne aktualizovať nezáväzný 10-ročný plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo (plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo). Do tohto plánu rozvoja sústavy by sa mali zahrnúť prevádzkyschopné prenosové sústavy a potrebné regionálne spojovacie vedenia, ktoré majú význam z obchodného hľadiska alebo z hľadiska bezpečnosti dodávok.
- (10) Toto nariadenie by malo ustanoviť základné zásady týkajúce sa tarifikačie a pridelovania kapacít a súčasne zabezpečiť prijatie usmernení upresňujúcich ďalšie relevantné zásady a metodiky s cieľom umožniť rýchle prispôbovanie sa zmeneným podmienkam.
- (11) Na otvorenom konkurencieschopnom trhu by mali byť prevádzkovateľom prenosových sústav kompenzované náklady, ktoré im vznikli v dôsledku prenosu cezhraničných tokov elektriny cez ich sústavy, a to zo strany prevádzkovateľov prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia.

▼B

- (12) Platby a príjmy pochádzajúce z kompenzácií medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav by sa mali zohľadňovať pri stanovovaní taríf v národných sústavách.
- (13) Skutočné splatné sumy za cezhraničný prístup do sústav môžu výrazne kolísať v závislosti od zúčastnených prevádzkovateľov prenosových sústav a v dôsledku rozdielov v štruktúre tarifných systémov uplatňovaných v členských štátoch. Preto je potrebný istý stupeň harmonizácie s cieľom zabrániť deformáciám obchodu.
- (14) Bol by potrebný vhodný systém dlhodobých lokačných signálov, založený na zásade, že výška poplatku za prístup do sústavy by mala odrážať rovnováhu medzi výrobou a spotrebou v dotknutom regióne, na základe diferencovania poplatkov za prístup do sústavy výrobcami a/alebo spotrebiteľmi.
- (15) Používanie taríf založených na vzdialenosti alebo, pokiaľ už existujú vhodné lokačné signály, špecifických taríf, ktoré by platili len vývozcom alebo dovozcom navyše k všeobecnému poplatku za prístup do národnej sústavy, by nebolo vhodné.
- (16) Predpokladom skutočnej hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s elektrinou sú nediskriminačné a transparentné poplatky za používanie sústavy vrátane spojovacích vedení v prenosovej sústave. Dostupná kapacita týchto vedení by mala byť stanovená na maximálnych úrovniach, ktoré sú v súlade s bezpečnostnými normami bezpečnej prevádzky sústavy.
- (17) Je dôležité zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže v dôsledku rozdielnych bezpečnostných, prevádzkových a plánovacích noriem používaných prevádzkovateľmi prenosových sústav v členských štátoch. Okrem toho by účastníci trhu mali mať transparentné informácie, pokiaľ ide o dostupné prenosové kapacity a bezpečnostné, plánovacie a prevádzkové normy, ktoré majú vplyv na dostupné prenosové kapacity.
- (18) Monitorovanie trhu, ktoré v posledných rokoch vykonali národné regulačné orgány a Komisia, ukázalo, že súčasné požiadavky transparentnosti a pravidiel prístupu k infraštruktúre nie sú postačujúce na zabezpečenie skutočného, dobre fungujúceho, otvoreného a efektívneho vnútorného trhu s elektrinou.
- (19) Potrebný je rovnaký prístup k informáciám týkajúcim sa fyzického stavu a efektívnosti sústavy, ktorý by všetkým účastníkom trhu umožňoval posúdiť celkový stav dopytu a ponuky a určiť dôvody pohybov veľkoobchodných cien. To zahŕňa presnejšie informácie o výrobe elektriny, dopyte a ponuke vrátane prognóz, kapacity sústavy a kapacity spojovacích vedení, tokoch a údržbe, vyrovnávaní a rezervnej kapacity.

▼ B

- (20) V záujme posilnenia dôvery v trh si jeho účastníci potrebujú byť istí, že správanie vedúce k zneužívaniu možno účinne, primerane a odrádzajúcim spôsobom sankcionovať. Príslušné orgány by mali mať právomoc účinne vyšetriť obvinenia zo zneužívania trhu. Preto je potrebné, aby príslušné orgány mali prístup k údajom, ktoré obsahujú informácie o prevádzkových rozhodnutiach dodávateľských podnikov. Na trhu s elektrinou prijímajú mnohé závažné rozhodnutia výrobcovia, ktorí by mali na určené časové obdobie sprístupňovať s tým súvisiace informácie príslušným orgánom a umožňovať, aby im boli ľahko dostupné. Príslušné orgány by okrem toho mali pravidelne monitorovať dodržiavanie pravidiel prevádzkovateľmi prenosových sústav. Od tejto povinnosti by sa mali oslobodiť malí výrobcovia, ktorí nemajú reálnu schopnosť narušiť trh.
- (21) Mali by existovať pravidlá o využívaní príjmov pochádzajúcich z postupov riadenia preťaženia, pokiaľ špecifická povaha dotknutého spojovacieho vedenia neopravňuje výnimku z takýchto pravidiel.
- (22) Riešenie problémov súvisiacich s preťažením by malo poskytovať korektné ekonomické signály pre prevádzkovateľov prenosových sústav a účastníkov trhu a malo by byť založené na trhových mechanizmoch.
- (23) Mali by sa výrazne podporovať investície do významnej novej infraštruktúry a zároveň by sa malo zaručiť správne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou. Vo fáze prípravy projektu by sa mal testovať záujem trhu a mali by sa prijať pravidlá pre riadenie preťaženia, aby sa zvýšil pozitívny účinok spojovacích vedení jednosmerného prúdu, ktorým bola udelená výnimka, na hospodársku súťaž a bezpečnosť dodávok. Ak sa spojovacie vedenia jednosmerného prúdu nachádzajú na území viac ako jedného členského štátu, žiadosti o výnimky by mala vybavovať agentúra ako posledná inštancia, aby sa lepšie zohľadnili cezhraničné dôsledky žiadosti a aby sa uľahčilo jej administratívne vybavenie. Vzhľadom na výnimočný rizikový profil výstavby takýchto významných projektov infraštruktúry, ktorým bola udelená výnimka, by sa navyše malo umožniť, aby bolo podnikom so záujmami v oblasti dodávky a výroby v prípade dotknutých projektov dočasne umožnené odchyliť sa od dodržiavania pravidiel úplného oddelenia. Výnimky udelené na základe nariadenia (ES) č. 1228/2003 sa naďalej uplatňujú až do stanoveného dátumu skončenia ich platnosti, ktorý je uvedený v rozhodnutí o udelení výnimky.
- (24) Aby sa zabezpečilo hladké fungovanie vnútorného trhu s elektrinou, mali by sa ustanoviť postupy, ktoré umožnia Komisii prijímať rozhodnutia a usmernenia týkajúce sa okrem iného tarifikácie a pridelovania kapacity, pričom by sa súčasne mala zabezpečiť účasť regulačných orgánov členských štátov na tomto procese, pokiaľ možno cez ich európske združenie. Regulačné orgány, v spolupráci s ostatnými príslušnými orgánmi v členských štátoch, zohrávajú dôležitú úlohu pri prispievaní k správne fungovaniu vnútorného trhu s elektrinou.

▼ B

- (25) Národné regulačné orgány by mali zabezpečiť dodržiavanie pravidiel obsahnutých v tomto nariadení a usmerneniach prijatých na jeho základe.
- (26) Členské štáty a príslušné vnútroštátne orgány by mali povinne poskytovať relevantné informácie Komisii. Komisia by mala s týmito informáciami zaobchádzať ako s dôvernými. Pokiaľ to bude nevyhnutné, Komisia by mala mať možnosť vyžiadať si v prípade potreby relevantné informácie priamo od dotknutých podnikov pod podmienkou, že to oznámi príslušným vnútroštátnym orgánom.
- (27) Členské štáty by mali ustanoviť pravidlá ukladania sankcií za porušenie ustanovení tohto nariadenia a zabezpečiť ich vykonanie. Takéto sankcie musia byť účinné, primerané a odradzujúce.
- (28) Opatrenia potrebné na vykonanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽¹⁾.
- (29) Komisia by mala byť predovšetkým splnomocnená na prijímanie usmernení potrebných na zabezpečenie minimálneho stupňa harmonizácie požadovanej na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tohto nariadenia jeho doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.
- (30) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to ustanovenie harmonizovaného rámca pre cezhraničné výmeny elektriny, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, a možno ho preto lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (31) Vzhľadom na rozsah zmien a doplnení, ktoré sa vykonávajú v nariadení (ES) č. 1228/2003, je kvôli jasnosti a zjednodušeniu žiaduce, aby sa príslušné ustanovenia prepracovali a spojili sa do jedného textu v novom nariadení,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

▼B*Článok 1***Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti**

Cieľom tohto nariadenia je:

- a) stanoviť spravodlivé pravidlá pre cezhraničnú výmenu elektriny a tým podporiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu s elektrinou, berúc do úvahy špecifiká národných a regionálnych trhov. Toto bude zahŕňať zriadenie kompenzačného mechanizmu pre cezhraničné toky elektriny a určenie harmonizovaných zásad pre poplatky za cezhraničný prenos a pridelovanie dostupných kapacít spojovacích vedení medzi národnými prenosovými sústavami;
- b) uľahčiť vývoj dobre fungujúceho a transparentného veľkoobchodného trhu s vysokou úrovňou bezpečnosti dodávok elektriny. Nariadenie stanovuje mechanizmy na harmonizáciu pravidiel pre cezhraničné výmeny elektriny.

*Článok 2***Vymedzenie pojmov**

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú vymedzenia pojmov uvedené v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou⁽¹⁾, s výnimkou vymedzenia pojmu „spojovacie vedenie“, ktoré sa nahrádza takto:

— „spojovacie vedenie“ je prenosové vedenie, ktoré prechádza cez hranicu medzi členskými štátmi alebo ju preklenuje a ktoré spája národné prenosové sústavy členských štátov.

2. Uplatňujú sa tieto vymedzenia pojmov:

- a) „regulačné orgány“ sú regulačné orgány uvedené v článku 35 ods. 1 smernice 2009/72/ES;
- b) „cezhraničný tok“ je fyzický tok elektriny cez prenosovú sústavu členského štátu, ktorý vyplýva z vplyvu činností výrobcov a/alebo odberateľov na prenosovú sústavu mimo tohto členského štátu;
- c) „preťaženie“ je situácia, pri ktorej spojovacie vedenie spájajúce národné prenosové sústavy nemôže prijať všetky fyzické toky vyplývajúce z medzinárodného obchodu požadovaného účastníkmi trhu z dôvodu nedostatku kapacity spojovacích vedení a/alebo dotknutých národných prenosových sústav;
- d) „deklarovaný vývoz“ je odoslanie elektriny z jedného členského štátu na zmluvnom základe, v dôsledku čoho sa v inom členskom štáte alebo tretej krajine simultánne uskutoční zodpovedajúce prijatie (deklarovaný dovoz) elektriny;

⁽¹⁾ Pozri stranu 55 tohto úradného vestníka.

▼B

- e) „deklarovaný tranzit“ je stav, pri ktorom sa uskutoční deklarovaný vývoz elektriny a kde nominovaná trasa transakcie zahŕňa krajinu, v ktorej sa neuskutoční ani odoslanie, ani simultánne zodpovedajúce prijatie elektriny;
- f) „deklarovaný dovoz“ je prijatie elektriny v členskom štáte alebo v tretej krajine simultánne s odoslaním elektriny (deklarovaný vývoz) z iného členského štátu;
- g) „nové spojovacie vedenie“ je spojovacie vedenie, ktoré k 4. augustu 2003 ešte nebolo dokončené.

Pokiaľ sú prenosové sústavy dvoch alebo viacerých členských štátov úplne alebo čiastočne súčasťou jedného riadiaceho bloku, iba na účely kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav uvedeného v článku 13 sa riadiaci blok ako celok považuje za časť prenosovej sústavy jedného z dotknutých členských štátov, aby sa zabránilo tomu, aby sa toky v rámci riadiaceho bloku považovali za cezhraničné toky podľa písm. b) prvého pododseku tohto odseku, čo by viedlo k vzniku kompenzačných platieb podľa článku 13. Regulačné orgány dotknutých členských štátov môžu rozhodnúť o tom, za súčasť ktorého členského štátu sa bude považovať riadiaci blok ako celok.

*Článok 3***Certifikácia prevádzkovateľov prenosových sústav**

1. Komisia preskúma oznámenie o rozhodnutí o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 10 ods. 6 smernice 2009/72/ES hneď, ako jej ho doručia. Komisia do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto oznámenia doručí príslušnému národnému regulačnému orgánu svoje stanovisko o dodržaní ustanovení článku 10 ods. 2 alebo článku 11 a článku 9 smernice 2009/72/ES.

Pri príprave stanoviska uvedeného v prvom pododseku si môže Komisia vyžiadať od agentúry stanovisko k rozhodnutiu národného regulačného orgánu. V takomto prípade sa dvojmesačná lehota uvedená v prvom pododseku predlžuje o ďalšie dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevznesenie námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

2. Národný regulačný orgán prijme do dvoch mesiacov od doručenia stanoviska Komisie konečné rozhodnutie ohľadom certifikácie prevádzkovateľa prenosovej sústavy, pričom v najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko Komisie. Rozhodnutie regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne.

3. Regulačné orgány a/alebo Komisia môžu kedykoľvek počas tohto postupu od prevádzkovateľa prenosovej sústavy a/alebo podniku, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.

4. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií.

▼B

5. Komisia môže prijať usmernenia ustanovujúce podrobný postup, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní odsekov 1 a 2 tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

6. Ak je Komisii doručené oznámenie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 9 ods. 10 smernice 2009/72/ES, Komisia prijme rozhodnutie o certifikácii. Regulačný orgán rozhodnutiu Komisie vyhovie.

*Článok 4***Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu**

Všetci prevádzkovatelia prenosových sústav spolupracujú na úrovni Spoločenstva prostredníctvom ENTSO pre elektrinu s cieľom podporovať dobudovanie a fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a cezhraničný obchod a zabezpečiť optimálne riadenie, koordinovanú prevádzku a vhodný technický vývoj európskej elektrizačnej prenosovej sústavy.

*Článok 5***Zriadenie ENTSO pre elektrinu**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav pre elektrinu do 3. marca 2011 predložia Komisii a agentúre na účel zriadenia ENTSO pre elektrinu návrh stanov, zoznam členov a návrh rokovacieho poriadku ENTSO pre elektrinu vrátane rokovacieho poriadku pre konzultácie s ostatnými zainteresovanými subjektmi.

2. Agentúra poskytne Komisii stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku do dvoch mesiacov odo dňa ich doručenia a po formálnej porade s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, najmä užívateľov sústavy vrátane odberateľov.

3. Komisia vydá stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku po zohľadnení stanoviska agentúry prijateho podľa odseku 2, a to do troch mesiacov odo dňa doručenia stanoviska agentúry.

4. Prevádzkovatelia prenosových sústav do troch mesiacov odo dňa doručenia stanoviska Komisie zriadia ENTSO pre elektrinu, prijímú jej stanovy a rokovací poriadok a uverejnia ich.

*Článok 6***Vypracúvanie sieťových predpisov**

1. Komisia po porade s agentúrou, ENTSO pre elektrinu a ostatnými relevantnými zainteresovanými subjektmi vypracuje ročný zoznam priorit, v ktorom sa určia oblasti uvedené v článku 8 ods. 6, ktoré sa zohľadnia pri vypracúvaní sieťových predpisov.

▼B

2. Komisia požiada agentúru, aby jej v primeranej lehote nepresahujúcej šesť mesiacov predložila nezáväznú rámcovú usmernenia (ďalej len „rámcové usmernenia“) s jasnými a objektívnymi zásadami v súlade s článkom 8 ods. 7 pre vypracovanie sieťových predpisov, ktoré súvisia s oblasťami určenými v zozname priorít. Všetky rámcové usmernenia musia prispievať k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu. Komisia môže na základe odôvodnenej žiadosti agentúry túto lehotu predĺžiť.
3. Agentúra sa po dobu najmenej dvoch mesiacov otvorene a transparentne formálne radí o rámcových usmerneniach s ENTSO pre elektrinu a s ostatnými relevantnými zainteresovanými stranami.
4. Ak Komisia usúdi, že rámcové usmernenia neprispievajú k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, môže agentúru požiadať, aby rámcové usmernenia v primeranej lehote prepracovala a opätovne ich predložila Komisii.
5. Ak agentúra nepredloží alebo opätovne nepredloží rámcové usmernenia v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 2 alebo 4, príslušné rámcové usmernenia vypracuje Komisia.
6. Komisia požiada ENTSO pre elektrinu, aby agentúre v primeranej lehote nepresahujúcej dvanásť mesiacov predložila sieťový predpis, ktorý je v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami.
7. Agentúra do troch mesiacov odo dňa doručenia sieťového predpisu, počas ktorých môže uskutočniť formálne konzultácie s relevantnými zainteresovanými subjektmi, poskytne ENTSO pre elektrinu odôvodnené stanovisko k sieťovému predpisu.
8. ENTSO pre elektrinu môže na základe stanoviska agentúry sieťový predpis zmeniť a opätovne ho predložiť agentúre.
9. Po tom, čo sa agentúra uistí, že sieťový predpis je v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami, predloží sieťový predpis Komisii a môže odporučiť jeho prijatie v primeranej lehote. Ak Komisia sieťový predpis neprijme, uvedie dôvody neprijatia.
10. Ak ENTSO pre elektrinu nevypracovala sieťový predpis v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 6, Komisia môže požiadať agentúru, aby na základe príslušných rámcových usmernení vypracovala návrh sieťového predpisu. Agentúra môže počas vypracovania návrhu sieťového predpisu na základe tohto odseku začať ďalšie konzultácie. Agentúra predloží Komisii návrh sieťového predpisu, ktorý vypracovala na základe tohto odseku, a môže odporučiť jeho prijatie.
11. Komisia môže z vlastného podnetu, ak ENTSO pre elektrinu nevypracovala sieťový predpis, alebo ak agentúra nevypracovala návrh sieťového predpisu uvedeného v odseku 10 tohto článku, alebo na odporúčanie agentúry podľa odseku 9 tohto článku, prijať jeden alebo viaceré sieťové predpisy v oblastiach uvedených v článku 8 ods. 6.

▼B

Ak Komisia navrhuje prijatie sieťového predpisu z vlastného podnetu, najmenej počas obdobia dvoch mesiacov konzultuje návrh sieťového predpisu s agentúrou, ENTSO pre elektrinu a všetkými relevantnými zainteresovanými stranami. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

12. Týmto článkom nie je dotknuté právo Komisie prijímať a meniť usmernenia uvedené v článku 18.

*Článok 7***Zmeny a doplnenia sieťových predpisov**

1. Osoby, pri ktorých sa dá predpokladať záujem o sieťový predpis, vrátane ENTSO pre elektrinu, prevádzkovateľov prenosových sústav, užívateľov sústav a spotrebiteľov, môžu agentúre predkladať návrhy na zmeny a doplnenia sieťového predpisu prijatého podľa článku 6. Agentúra môže predkladať návrhy úprav aj z vlastného podnetu.

2. Agentúra sa poradí so všetkými zainteresovanými stranami v súlade s článkom 10 nariadenia (ES) č. 713/2009. Agentúra potom môže predložiť odôvodnené návrhy zmien a doplnení Komisii, pričom uvedie, ako sú tieto návrhy v súlade s cieľmi sieťových predpisov ustanovenými v článku 6 ods. 2.

3. Komisia môže prijímať zmeny a doplnenia všetkých sieťových predpisov prijatých podľa článku 6, pričom zohľadňuje návrhy agentúry. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

4. Zvažovanie návrhov zmien a doplnení podľa postupu uvedeného v článku 23 ods. 2 sa obmedzuje na zvažovanie aspektov, ktoré súvisia s navrhovanými zmenami a doplneniami. Takýmito navrhovanými zmenami a doplneniami nie sú dotknuté iné zmeny a doplnenia, ktoré môže navrhnúť Komisia.

*Článok 8***Úlohy ENTSO pre elektrinu**

1. ENTSO pre elektrinu vypracúva na žiadosť Komisie podľa článku 6 ods. 6 sieťové predpisy pre oblasti uvedené v odseku 6 tohto článku.

2. ENTSO pre elektrinu môže vypracúvať sieťové predpisy pre oblasti uvedené v odseku 6 v záujme splnenia cieľov stanovených v článku 4, pričom takéto sieťové predpisy sa netýkajú oblastí, na ktoré sa vzťahuje žiadosť, ktorú ENTSO pre elektrinu adresovala Komisii. Tieto sieťové predpisy sa predkladajú agentúre, aby k nim zaujala stanovisko. ENTSO pre elektrinu toto stanovisko riadne zohľadní.

▼B

3. ENTSO pre elektrinu prijme:

▼M1

- a) spoločné nástroje na prevádzku sústavy na zabezpečenie koordinácie prevádzky sústavy za normálnych a núdzových podmienok vrátane spoločnej stupnice na klasifikáciu poruchových udalostí a výskumné plány. Tieto nástroje konkretizujú okrem iného:
- i) informácie vrátane vhodného dňa vopred, daného dňa a informácie v reálnom čase, užitočné na zlepšenie prevádzkovej koordinácie, ako aj optimálnu frekvenciu zberu a zverejňovania týchto informácií;
 - ii) technologickú platformu na výmenu informácií v reálnom čase a podľa potreby technologické platformy na zber, spracovanie a prenos ďalších informácií uvedených v bode i), ako aj na uplatňovanie postupov, ktoré dokážu posilniť prevádzkovú koordináciu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav s cieľom dospieť k takej koordinácii v celej únii;
 - iii) ako prevádzkovatelia prenosových sústav poskytujú prevádzkové informácie ďalším prevádzkovateľom prenosových sústav alebo subjektu, ktorý je riadne poverený ich podporovaním, v záujme dosiahnutia prevádzkovej koordinácie, a agentúre a
 - iv) že prevádzkovatelia prenosových sústav navrhnu miesto kontaktu zodpovedné za riešenie žiadostí iných prevádzkovateľov prenosových sústav alebo subjektu, ktorý je riadne poverený, ako sa uvádza v bode iii), alebo agentúry v súvislosti s týmito informáciami.

ENTSO pre elektrinu predloží agentúre a Komisii prijaté špecifikácie k uvedeným bodom i) až iv) do 16. mája 2015.

Agentúra do 12 mesiacov od prijatia špecifikácií vydá stanovisko, v ktorom posúdi, či dostatočne prispievajú k podpore cezhraničného obchodu a k zabezpečeniu optimálneho riadenia, koordinovanej prevádzky, účinného využívania a plynulého technického vývoja európskej električnej prenosovej sústavy;

▼B

- b) každé dva roky nezáväzný 10-ročný plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo (ďalej len „plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo“) obsahujúci európsky výhľad primeranosti výroby energie;
- c) odporúčania o koordinácii technickej spolupráce medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav Spoločenstva a prevádzkovateľmi prenosových sústav tretích krajín;
- d) ročný pracovný program;
- e) výročnú správu;
- f) ročný výhľad primeranosti výroby energie v letnom a zimnom období.

▼B

4. Európsky výhľad primeranosti výroby energie uvedený v odseku 3 písm. b) sa zaoberá celkovou primeranosťou elektrizačnej sústavy z hľadiska schopnosti uspokojovať súčasný a projektovaný dopyt po elektrine počas nasledujúcich piatich rokov, ako aj počas obdobia medzi piatimi a 15 rokmi od vydania výhľadu. Tento európsky výhľad primeranosti výroby energie sa musí zakladať na vnútroštátnych výhľadoch primeranosti výroby energie vypracovaných všetkými jednotlivými prevádzkovateľmi prenosových sústav.

5. Ročný pracovný program uvedený v odseku 3 písm. d) obsahuje zoznam a opis sieťových predpisov, ktoré sa majú vypracovať, plán koordinácie prevádzky sústavy a výskumno-vývojové činnosti, ktoré sa majú vykonať v danom roku, ako aj orientačný harmonogram.

6. Sieťové predpisy uvedené v odsekoch 1 a 2 zahŕňajú tieto oblasti, pričom vo vhodných prípadoch zohľadňujú regionálne špecifiká:

- a) pravidiel týkajúce sa bezpečnosti a spoľahlivosti sústavy vrátane pravidiel pre technickú rezervu prenosovej kapacity pre prevádzkovú bezpečnosť sústavy;
- b) pravidiel pripojenia k sústave;
- c) pravidiel prístupu pre tretie strany;
- d) pravidiel výmeny údajov a zúčtovania;
- e) pravidiel interoperability;
- f) prevádzkové havarijné postupy;
- g) pravidiel pridelovania kapacity a riadenia preťaženia;
- h) pravidiel obchodovania týkajúce sa technickej a prevádzkovej stránky poskytovania služieb prístupu k sústave a vyrovnávania sústavy;
- i) pravidiel transparentnosti;
- j) pravidiel vyrovnávania odchýlky vrátane pravidiel týkajúcich sa výkonovej rezervy pre potreby sústavy;
- k) pravidiel týkajúce sa harmonizovaných štruktúr taríf za prenos, vrátane lokačných signálov a pravidiel kompenzácie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav a
- l) energetickú efektívnosť súvisiacu s elektrizačnými sústavami.

7. Sieťové predpisy sa vypracujú pre cezhraničné sieťové záležitosti a záležitosti týkajúce sa integrácie trhu a nie je nimi dotknuté právo členských štátov ustanoviť národné sieťové predpisy, ktoré neovplyvňujú cezhraničný obchod.

8. ENTSO pre elektrinu monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 6 ods. 11, ako aj ich účinok na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu. ENTSO pre elektrinu oznamuje svoje zistenia agentúre a výsledky analýzy zahŕňa do výročnej správy uvedenej v odseku 3 písm. d) tohto článku.

▼B

9. ENTSO pre elektrinu sprístupňuje všetky informácie, ktoré agentúra požaduje na účely plnenia jej úloh podľa článku 9 ods. 1.

10. ENTSO pre elektrinu každé dva roky prijme a uverejní plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo. Plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo musí obsahovať modelovanie integrovanej sústavy, vypracúvanie scenárov, európsky výhľad primeranosti výroby energie a hodnotenie odolnosti sústavy.

Plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo najmä:

▼M1

a) vychádza z národných investičných plánov, zohľadňujúc regionálne investičné plány uvedené v článku 12 ods. 1 a podľa potreby aspektov Únie týkajúcich sa plánovania siete, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 ⁽¹⁾ o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru; vypracuje sa analýza nákladov a prínosov s využitím metodiky stanovenej v článku 11 tohto nariadenia;

▼B

b) vychádza, pokiaľ ide o cezhraničné spojovacie vedenia, aj z primeraných potrieb jednotlivých užívateľov sústav a integruje dlhodobé záväzky investorov uvedené v článkoch 8, 13 a 22 smernice 2009/72/ES a

c) identifikuje investičné medzery, obzvlášť pokiaľ ide o cezhraničné kapacity.

So zreteľom na písm. c) druhého pododseku, k plánu rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo môže byť priložený prehľad prekážok zvyšovania cezhraničnej kapacity sústavy vyplývajúcej z rozličných postupov schvaľovania alebo rozličnej praxe.

11. Agentúra vypracuje stanovisko k národným 10-ročným plánom rozvoja sústavy s cieľom posúdiť ich súlad s plánom rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo. Ak agentúra zistí nesúlad medzi národným 10-ročným plánom rozvoja sústavy a plánom rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo, navrhne vhodným spôsobom zmeniť národný plán rozvoja sústavy alebo plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo. Ak je takýto národný plán rozvoja sústavy vypracovaný v súlade s článkom 22 smernice 2009/72/ES, agentúra odporučí príslušnému národnému regulačnému orgánu zmeniť národný 10-ročný plán rozvoja sústavy v súlade s článkom 22 ods. 7 uvedenej smernice a informuje o tom Komisiu.

12. Na žiadosť Komisie poskytuje ENTSO pre elektrinu Komisii stanoviská k prijímaniu usmernení uvedených v článku 18.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, p. 39.

Článok 9

Monitorovanie agentúrou

1. Agentúra monitoruje plnenie úloh ENTSO pre elektrinu uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 a podáva o tom správy Komisii.

Agentúra monitoruje, ako ENTSO pre elektrinu vykonáva sieťové predpisy vypracované podľa článku 8 ods. 2 a sieťové predpisy, ktoré sa vypracovali v súlade s článkom 6 ods. 1 až 10, ktoré však neprijala Komisia podľa článku 6 ods. 11. V prípade, že ENTSO pre elektrinu nevykonala ktorýkoľvek z uvedených sieťových predpisov, agentúra požiadala ENTSO pre elektrinu, aby poskytla riadne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré takéto predpisy nevykonala. Agentúra informuje Komisiu o tomto vysvetlení a poskytne k nemu stanovisko.

Agentúra monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 6 ods. 11 a ich účinkov na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu, ako aj ich účinkov na nediskrimináciu, skutočnú hospodársku súťaž a efektívne fungovanie trhu a podáva o tom správy Komisii.

2. ENTSO pre elektrinu predloží agentúre návrh plánu rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo, návrh ročného pracovného programu vrátane informácií týkajúcich sa konzultačného postupu a ďalšie dokumenty uvedené v článku 8 ods. 3, aby k nim agentúra zaujala stanovisko.

Ak agentúra usúdi, že návrh ročného pracovného programu alebo návrh plánu rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo predložený ENTSO pre elektrinu neprispieva k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, ani k dostatočnej úrovni cezhraničných spojovacích vedení otvorených pre prístup tretích strán, do dvoch mesiacov odo dňa doručenia návrhov poskytne pre ENTSO pre elektrinu a Komisiu riadne odôvodnené stanovisko, ako aj odporúčania.

Článok 10

Konzultácie

1. ENTSO pre elektrinu pri vypracúvaní sieťových predpisov, návrhu plánu rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo a ročného pracovného programu uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 dôkladne, včas, otvorene a transparentne konzultuje so všetkými relevantnými účastníkmi trhu, a najmä s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, a to v súlade s rokovacím poriadkom uvedeným v článku 5 ods. 1. Týchto konzultácií sa zúčastňujú aj národné regulačné orgány a ostatné vnútroštátne orgány, dodávateľské a výrobné podniky, užívatelia sústavy vrátane odberateľov, prevádzkovatelia distribučných sústav vrátane relevantných odvetvových združení, technických orgánov a platforiem zainteresovaných subjektov. Cieľom konzultácií je zistiť stanoviská a návrhy všetkých relevantných účastníkov počas rozhodovacieho procesu.

▼B

2. Všetky dokumenty a zápisnice zo zasadnutí týkajúce sa konzultácií uvedených v odseku 1 sa zverejnia.

3. ENTSO pre elektrinu pred prijatím ročného pracovného programu a sieťových predpisov uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 uvedie spôsob, akým boli zohľadnené pripomienky, ktoré dostala v priebehu konzultácií. Ak pripomienky neboli zohľadnené, uvedie dôvody.

▼M1*Článok 11***Výdavky**

Náklady spojené s činnosťami ENTSO pre elektrinu uvedenými v článkoch 4 až 12 tohto nariadenia a v článku 11 nariadenia (EÚ) č. 347/2013 hradia prevádzkovatelia prenosových sústav a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a vhodné.

▼B*Článok 12***Regionálna spolupráca prevádzkovateľov prenosových sústav**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav nadviažu regionálnu spoluprácu v rámci ENTSO pre elektrinu s cieľom podieľať sa na činnostiach uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3. Konkrétne, každé dva roky uverejnia regionálny investičný plán a môžu prijímať investičné rozhodnutia, ktoré sú na ňom založené.

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav podporujú prevádzkové opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť optimálne riadenie sústavy, ako aj rozvoj výmen energie, koordinované pridelovanie cezhraničnej kapacity prostredníctvom nediskriminačných trhov orientovaných riešení, v ktorých sa venuje náležitá pozornosť špecifickým výhodám implicitných aukcií pri krátkodobom pridelovaní, a integráciu vyrovnávajúcich a rezervných energetických mechanizmov.

3. V záujme dosiahnutia cieľov uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku môže Komisia vymedziť zemepisnú oblasť, na ktorú sa vzťahujú jednotlivé štruktúry regionálnej spolupráce, pričom zohľadní existujúce štruktúry regionálnej spolupráce. Každý členský štát môže podporovať spoluprácu vo viacerých zemepisných oblastiach. Opatrenie uvedené v prvej vete, zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením, sa prijíma v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

Komisia sa na tento účel poradí s agentúrou a ENTSO pre elektrinu.

*Článok 13***Kompenzačný mechanizmus medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav dostávajú kompenzáciu za náklady, ktoré im vzniknú v dôsledku prenosu cezhraničných tokov elektriny cez ich sústavy.

▼B

2. Kompenzáciu uvedenú v odseku 1 platia prevádzkovatelia národných prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia.

3. Kompenzačné platby sa uskutočňujú pravidelne a za dané časové obdobie v minulosti. Ak je to potrebné, vykonajú sa dodatočné úpravy zaplatených kompenzácií, aby zodpovedali skutočne vzniknutým nákladom.

Prvé obdobie, za ktoré sa uskutočnia kompenzačné platby, sa určí v usmerneniach uvedených v článku 18.

4. Komisia rozhodne o sumách splatných kompenzačných platieb. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

5. Objem prenášaných cezhraničných tokov a objem cezhraničných tokov, ktoré sa označia ako toky, ktoré pochádzajú alebo končia v národných prenosových sústavách, sa určia na základe fyzických tokov elektriny skutočne nameraných v danom časovom období.

6. Náklady, ktoré vznikli v dôsledku prenosu cezhraničných tokov, sa stanovujú na základe projektovaných dlhodobých priemerných prírastkových nákladov, pričom sa zohľadnia straty, investície do novej infraštruktúry a primeraný podiel nákladov na existujúcu infraštruktúru, pokiaľ sa táto infraštruktúra využíva na prenos cezhraničných tokov, obzvlášť pri zväžení potreby garantovať bezpečnosť dodávky. Pri stanovovaní vzniknutých nákladov sa použijú uznávané, štandardné metodiky stanovovania nákladov. Prijímaná kompenzácia sa znižuje zohľadnením výhod, ktoré sústave vzniknú v dôsledku prenosu cezhraničných tokov.

*Článok 14***Poplatky za prístup do sústav**

1. Poplatky účtované prevádzkovateľmi sústav za prístup do sústav musia byť transparentné, zohľadňovať potrebu bezpečnosti sústavy, odzrkadľovať skutočne vzniknuté náklady, pokiaľ tieto korešpondujú s nákladmi efektívneho a štruktúrne porovnateľného prevádzkovateľa sústavy, a uplatňované nediskriminačným spôsobom. Tieto poplatky nie sú závislé od vzdialenosti.

2. Pokiaľ je to vhodné, výška taríf účtovaných výrobcom a/alebo odberateľom poskytuje lokačné signály na úrovni Spoločenstva a zohľadňuje objem sieťových strát a spôsobené preťaženie, ako aj investičné náklady na infraštruktúru.

3. Pri stanovovaní poplatkov za prístup do sústavy sa zohľadňujú:

- a) platby a príjmy vyplývajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav;
- b) skutočne realizované a prijaté platby, ako aj platby očakávané v budúcom období, odhadované na základe minulých období.

▼B

4. Stanovovaním poplatkov za prístup do sústavy podľa tohto článku nie sú dotknuté poplatky za deklarované dovozy a deklarované vývozy vyplývajúce z riadenia preťaženia uvedené v článku 16.

5. Za individuálne transakcie deklarovaných tranzitov elektriny sa nestanovia žiadne špecifické sieťové poplatky.

*Článok 15***Poskytovanie informácií**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav vytvoria mechanizmy na koordináciu a výmenu informácií s cieľom zabezpečiť bezpečnosť sústav v kontexte riadenia preťaženia.

2. Bezpečnostné, prevádzkové a plánovacie normy používané prevádzkovateľmi prenosových sústav sa zverejnia. Uverejnené informácie budú zahŕňať všeobecný model pre výpočet celkovej prenosovej kapacity a rozpätie spoľahlivosti prenosu založené na elektrických a fyzikálnych vlastnostiach sústavy. Tieto modely podliehajú schváleniu regulačnými orgánmi.

3. Prevádzkovatelia prenosových sústav zverejňujú odhady dostupnej prenosovej kapacity pre každý deň, pričom uvádzajú všetku už rezervovanú prenosovú kapacitu. Takéto zverejňovanie sa vykonáva v určitých časových úsekoch pred dňom prenosu a v každom prípade zahŕňa odhady na týždeň a mesiac vopred, ako aj kvantitatívne určenie očakávanej spoľahlivosti dostupnej kapacity.

4. Prevádzkovatelia prenosových sústav uverejňujú príslušné údaje o súhrnnom predpoklade a skutočnom dopyte, o dostupnosti a skutočnom využívaní výrobných aktív a aktív na strane odberu, o dostupnosti a využití sústav a spojovacích vedení a o regulačnej elektrine a rezervnej kapacite. Pokiaľ ide o dostupnosť a skutočné využívanie malých výrobných aktív a aktív na strane odberu, možno použiť súhrnné odhady.

5. Dotknutí účastníci trhu poskytnú prevádzkovateľom prenosových sústav relevantné údaje.

6. Výrobné podniky, ktoré vlastnia alebo prevádzkujú výrobné aktíva, z ktorých aspoň jedno má inštalovanú výrobnú kapacitu minimálne 250 MW, uchovávajú pre národný regulačný orgán, národný orgán pre hospodársku súťaž a Komisiu po dobu piatich rokov všetky hodinové údaje za jednotlivé elektrárne, ktoré sú potrebné na overovanie všetkých prevádzkových dispečerských rozhodnutí a ponukového správania na burzách s elektrinou, aukciách kapacity spojovacích vedení, rezervných trhoch a mimoburzových trhov. Medzi informácie za jednotlivé elektrárne a za každú hodinu, ktoré sa majú uchovávať, patria okrem iného údaje o dostupnej výrobnej kapacite a viazaných rezervách vrátane rozdelenia týchto viazaných rezerv medzi jednotlivé elektrárne v čase uvedenia ponuky a v čase výroby.

Článok 16

Všeobecné zásady riadenia preťaženia

1. Problémy preťaženia sústavy sa riešia nediskriminačnými, trhovo orientovanými riešeniami, ktoré poskytujú účinné ekonomické signály dotknutým účastníkom trhu a prevádzkovateľom prenosových sústav. Problémy preťaženia sústavy sa prednostne riešia metódami, ktoré nie sú založené na transakciách, t. j. metódami, ktoré nezahŕňajú výber medzi zmluvami jednotlivých účastníkov trhu.

2. Postup krátenia transakcií sa používa len v núdzových situáciách, keď prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí konať rýchlo a redispečing alebo protiobchod nie sú možné. Všetky takéto postupy sa uplatňujú nediskriminačným spôsobom.

S výnimkou prípadov zásahu vyššej moci sú účastníci trhu, ktorým bola pridelená kapacita, za každé krátenie kompenzovaní.

3. V súlade s bezpečnostnými normami spoľahlivej prevádzky sústavy sa účastníkom trhu sprístupní maximálna kapacita spojovacích vedení a/alebo prenosových sústav, ktoré ovplyvňujú cezhraničné toky.

4. Účastníci trhu v dostatočnom časovom predstihu pred príslušným prevádzkovým obdobím informujú dotknutých prevádzkovateľov prenosových sústav, či mienia využiť pridelenú kapacitu. Akákoľvek nevyužitá pridelená kapacita sa vráti na trh otvoreným, transparentným a nediskriminačným spôsobom.

5. Prevádzkovatelia prenosových sústav, pokiaľ je to technicky možné, započítavajú požiadavky na kapacitu všetkých tokov elektriny v opačnom smere na preťaženom spojovacom vedení tak, aby využili maximálnu kapacitu tohto vedenia. Po úplnom zohľadnení bezpečnosti sústavy sa nikdy nezamietajú transakcie, ktorými sa uvoľňuje preťaženie.

6. Všetky príjmy vyplývajúce z pridelenia spojovacích vedení sa použijú na tieto účely:

- a) garantovanie skutočnej dostupnosti pridelenej kapacity a/alebo
- b) udržiavanie alebo zvyšovanie kapacít spojovacích vedení prostredníctvom investícií do sústav, najmä do nových spojovacích vedení.

Ak príjmy nemožno efektívne použiť na účely uvedené v prvom pododseku písm. a) a/alebo b), možno ich použiť po schválení regulačnými orgánmi dotknutých členských štátov ako príjem, ktorý regulačné orgány zohľadnia pri schvaľovaní metodiky výpočtu a/alebo stanovovania sieťových taríf, pričom maximálnu sumu v takomto prípade určia tieto regulačné orgány.

Zvyšok príjmov sa uloží na osobitný interný účet, pokiaľ ho nebude možné použiť na účely uvedené v prvom pododseku písm. a) alebo b). Regulačné orgány informujú agentúru o schválení uvedenom v druhom pododseku.

▼B*Článok 17***Nové spojovacie vedenia**

1. Novým spojovacím vedeniam jednosmerného prúdu možno na základe žiadosti udeliť na obmedzenú dobu výnimku z uplatňovania ustanovení článku 16 ods. 6 tohto nariadenia a/alebo článkov 9, 32 a článku 37 ods. 6 a 10 smernice 2009/72/ES, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) investícia musí zvyšovať hospodársku súťaž v oblasti dodávok elektriny;
- b) úroveň rizika spojeného s investíciou je taká, že investícia by sa bez udelenia výnimky neuskutočnila;
- c) spojovacie vedenie musí vlastniť fyzická alebo právnická osoba, ktorá je, minimálne pokiaľ ide o jej právnu formu, oddelená od prevádzkovateľov sústav, v ktorých sa takéto spojovacie vedenie vybuduje;
- d) od užívateľov takéhoto spojovacieho vedenia sa budú vyberať poplatky;
- e) od čiastočného otvorenia trhu uvedeného v článku 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou⁽¹⁾ sa žiadna časť kapitálových alebo prevádzkových nákladov na spojovacie vedenie nezískala späť zo žiadnej zložky poplatkov za využívanie prenosových alebo distribučných sústav spojených daným spojovacím vedením a
- f) výnimka nesmie poškodzovať hospodársku súťaž, efektívne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou, ani účinné fungovanie regulovanej sústavy, na ktorú je spojovacie vedenie napojené.

2. Odsek 1 sa vo výnimočných prípadoch uplatňuje aj na spojovacie vedenia striedavého prúdu, pokiaľ sú náklady a riziko danej investície obzvlášť vysoké v porovnaní s nákladmi a rizikom, ktoré normálne vzniknú pri spájaní dvoch susediacich národných prenosových sústav spojovacím vedením striedavého prúdu.

3. Odsek 1 sa vzťahuje aj na prípady výrazného zvyšovania kapacity existujúcich spojovacích vedení.

4. Regulačné orgány dotknutých členských štátov prijímajú rozhodnutie o udelení výnimky podľa odsekov 1, 2 a 3 v každom jednotlivom prípade osobitne. Výnimka sa môže vzťahovať na celú kapacitu nového spojovacieho vedenia alebo existujúceho spojovacieho vedenia s výrazne zvýšenou kapacitou, alebo časť ich kapacity.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 27, 30.1.1997, s. 20.

▼B

Do dvoch mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z dotknutých regulačných orgánov môže agentúra predložiť týmto regulačným orgánom poradné stanovisko, na základe ktorého môžu tieto orgány rozhodnúť.

Pri rozhodovaní o udelení výnimky je potrebné brať v každom jednotlivom prípade osobitne do úvahy potrebu stanoviť podmienky týkajúce sa doby trvania výnimky a nediskriminačného prístupu k spojovaciemu vedeniu. Pri rozhodovaní o uvedených podmienkach je potrebné brať do úvahy predovšetkým dodatočnú kapacitu, ktorá sa má vybudovať, alebo modifikáciu existujúcej kapacity, časový horizont projektu a okolnosti v danom štáte.

Regulačné orgány dotknutých členských štátov pred udelením výnimky rozhodnú o pravidlách a mechanizmoch riadenia a pridelovania kapacity. Pravidlá riadenia preťaženia zahŕňajú povinnosť ponúknuť nevyužitú kapacitu na trhu, a užívatelia zariadenia majú právo obchodovať so svojimi zmluvnými kapacitami na sekundárnom trhu. Pri posudzovaní kritérií uvedených v odseku 1 písm. a), b) a f) sa zohľadňujú výsledky postupu pridelovania kapacity.

Ak všetky dotknuté regulačné orgány dosiahli dohodu týkajúcu sa rozhodnutia o výnimke do šiestich mesiacov, informujú o tomto rozhodnutí agentúru.

Rozhodnutie o udelení výnimky vrátane podmienok uvedených v druhom pododseku tohto odseku sa musí riadne odôvodniť a uverejniť.

5. Rozhodnutie uvedené v odseku 4 prijíma agentúra:

a) vtedy, ak všetky dotknuté regulačné orgány neboli schopné dosiahnuť dohodu do šiestich mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z nich, alebo

b) na základe spoločnej žiadosti dotknutých regulačných orgánov.

Pred prijatím takéhoto rozhodnutia uskutočňuje agentúra konzultácie s dotknutými regulačnými orgánmi a žiadateľmi.

6. Bez ohľadu na odseky 4 a 5 môžu členské štáty ustanoviť, že regulačné orgány, prípadne agentúra, musia na účely formálneho rozhodnutia predkladať príslušnému orgánu v členskom štáte svoje stanovisko k žiadosti o udelenie výnimky. Takéto stanovisko sa uverejní spolu s rozhodnutím.

7. Regulačné orgány pošlú kópiu každej žiadosti o výnimku bezodkladne po jej doručení agentúre a Komisii na informačné účely. Dotknuté regulačné orgány alebo agentúra (ďalej len „oznamujúce orgány“) ihneď oznámia rozhodnutie Komisii spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa daného rozhodnutia. Tieto informácie môžu byť Komisii zaslané v súhrnnej forme, čo umožní Komisii prijať dostatočne podložené rozhodnutie. Tieto informácie obsahujú najmä:

a) podrobné zdôvodnenie, na základe ktorého sa výnimka udelila alebo zamietla, vrátane finančných informácií, ktoré odôvodňujú potrebu výnimky;

b) analýzu vplyvu udelenia výnimky na hospodársku súťaž a efektívne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou;

▼B

c) zdôvodnenie časového obdobia a podielu na celkovej kapacite spojovacieho vedenia, pre ktoré sa udeľuje výnimka, a

d) výsledok konzultácie s dotknutými regulačnými orgánmi.

8. Do dvoch mesiacov odo dňa nasledujúceho po doručení oznámenia podľa odseku 7 môže Komisia vydať rozhodnutie, ktorým požiada oznamujúce orgány o zmenu alebo stiahnutie rozhodnutia o udelení výnimky. Táto dvojmesačná lehota sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace, ak Komisia potrebuje získať dodatočné informácie. Táto dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií. Pôvodná dvojmesačná lehota sa môže predĺžiť aj na základe súhlasu Komisie a oznamujúcich orgánov.

Ak sa požadované informácie neposkytnú v lehote stanovenej v žiadosti, oznámenie sa považuje za stiahnuté, pokiaľ sa pred uplynutím danej lehoty táto lehota so súhlasom Komisie a oznamujúcich orgánov nepredĺži, alebo pokiaľ oznamujúce orgány v riadne odôvodnenom vyhlásení neinformujú Komisiu o tom, že oznámenie považujú za úplné.

Oznamujúce orgány vyhovejú rozhodnutiu Komisie zmeniť alebo stiahnuť rozhodnutie o výnimke v lehote jedného mesiaca od prijatia rozhodnutia Komisie a informujú o tom Komisiu.

Komisia zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií.

Schválenie rozhodnutia o udelení výnimky Komisiou stráca účinnosť dva roky po jeho prijatí, ak sa výstavba spojovacieho vedenia dovedy nezačala, a po piatich rokoch od jeho prijatia, ak sa spojovacie vedenie dovedy nesprevádzkovalo, pokiaľ Komisia nerozhodne, že akékoľvek omeškanie je spôsobené závažnými prekážkami mimo kontroly osoby, ktorej bola výnimka udelená.

9. Komisia môže prijať usmernenia o uplatňovaní podmienok uvedených v odseku 1 tohto článku a stanoviť postup, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní odsekov 4, 7 a 8 tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

Článok 18

Usmernenia

1. V súlade so zásadami ustanovenými v článkoch 13 a 14 usmernenia týkajúce sa kompenzačných mechanizmov medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav vo vhodných prípadoch obsahujú:

a) informácie o postupe na určenie prevádzkovateľov prenosových sústav, ktorí sú povinní zaplatiť kompenzáciu za cezhraničné toky, aj pokiaľ ide o rozdelenie medzi prevádzkovateľov národných prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia, v súlade s článkom 13 ods. 2;

▼B

- b) informácie o platobnom postupe, ktorý sa má dodržiavať, vrátane určenia prvého obdobia, za ktoré sa má kompenzácia zaplatiť, v súlade s druhým pododsekom článku 13 ods. 3;
- c) informácie o metodikách na určovanie prijatých cezhraničných tokov, za ktoré sa má podľa článku 13 zaplatiť kompenzácia, pokiaľ ide o množstvo aj druh takýchto tokov, a stanovenie objemu tokov, ktoré pochádzajú z prenosových sústav jednotlivých členských štátov alebo v nich končia v súlade s článkom 13 ods. 5;
- d) informácie o metodike na určovanie nákladov a výnosov vzniknutých v dôsledku prenosu tranzitných cezhraničných tokov v súlade s článkom 13 ods. 6;
- e) informácie o postupe súvisiacom s kompenzačným mechanizmom uplatňovaným medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav pre toky elektriny, ktoré pochádzajú z krajín mimo Európskeho hospodárskeho priestoru alebo v nich končia, a
- f) informácie o účasti národných sústav, ktoré sú prepojené vedeniami jednosmerného prúdu, v súlade s článkom 13.

2. Usmerneniami sa tiež môžu ustanoviť vhodné pravidlá vedúce k postupnej harmonizácii základných zásad určovania poplatkov účtovaných výrobcami a spotrebiteľmi (zaťaženie) v národných tarifných systémoch, vrátane premietnutia kompenzačného mechanizmu uplatňovaného medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav do poplatkov v národnej sústave a poskytnutia vhodných a účinných lokačných signálov v súlade so zásadami stanovenými v článku 14.

Usmerneniami sa zabezpečia vhodné a efektívne harmonizované lokačné signály na úrovni Spoločenstva.

Žiadna harmonizácia v tejto oblasti nebráni členským štátom, aby používali mechanizmy na zabezpečenie toho, aby poplatky za prístup do sústavy zo strany odberateľov (záťaž) boli na celom ich území porovnateľné.

3. Ak je to vhodné, usmernenia ustanovujúce minimálny stupeň harmonizácie potrebný na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia obsahujú aj:

- a) informácie o poskytovaní informácií v súlade so zásadami ustanovenými v článku 15;
- b) informácie o pravidlách obchodovania s elektrinou;
- c) informácie o pravidlách stimulovania investícií do kapacity spojovacích vedení vrátane lokačných signálov;
- d) informácie o oblastiach uvedených v článku 8 ods. 6.

Na tento účel Komisia konzultuje s agentúrou a ENTSO pre elektrinu.

4. Usmernenia o riadení a pridelovaní dostupnej prenosovej kapacity spojovacích vedení medzi národnými sústavami sú uvedené v prílohe I.

▼ M1

4a. Komisia môže prijať usmernenia o uplatňovaní prevádzkovej koordinácie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav na úrovni Únie. Uvedené usmernenia sú v súlade so sieťovými predpismi uvedenými v článku 6 tohto nariadenia, vychádzajú z nich, ako aj z prijatých špecifikácií a zo stanoviska agentúry uvedeného v článku 8 ods. 3 písm. a) tohto nariadenia. Pri prijímaní týchto usmernení Komisia berie do úvahy líšiace sa regionálne a národné prevádzkové požiadavky.

Tieto usmernenia sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 23 ods. 3.

▼ B

5. Komisia môže prijať usmernenia o otázkach uvedených v odsekoch 1, 2 a 3. V súlade so zásadami ustanovenými v článkoch 15 a 16 môže zmeniť usmernenia uvedené v odseku 4 tohto článku, predovšetkým tak, aby zahŕňali podrobné usmernenia pre všetky postupy pridelovania kapacity používané v praxi a aby sa nimi zabezpečilo, že pravidlá riadenia preťaženia sa budú vyvíjať spôsobom, ktorý bude zlučiteľný s cieľmi vnútorného trhu. Pokiaľ je to vhodné, pri týchto zmenách sa pre používanie a prevádzku siete ustanovia spoločné pravidlá pre minimálne bezpečnostné a prevádzkové normy uvedené článku 15 ods. 2. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

Pri prijímaní alebo zmene usmernení Komisia:

- a) zabezpečí, aby sa v nich ustanovovala minimálna úroveň harmonizácie potrebná na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia a aby neprekračovali rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov, a
- b) uvedie, aké kroky podnikla, pokiaľ ide o súlad týchto usmernení s predpismi v tretích krajinách, ktoré tvoria súčasť elektrizačnej sústavy Spoločenstva.

Pri prvom prijímaní usmernení podľa tohto článku Komisia zabezpečí, aby vo forme jediného návrhu opatrenia pokrývali aspoň otázky uvedené v odseku 1 písm. a) a d) a v odseku 2.

*Článok 19***Regulačné orgány**

Regulačné orgány pri vykonávaní svojich povinností zabezpečujú dodržiavanie tohto nariadenia a usmernení prijatých podľa článku 18. Keď je to vhodné, na splnenie cieľov tohto nariadenia, spolupracujú medzi sebou navzájom, s Komisiou a agentúrou v súlade s kapitolou IX smernice 2009/72/ES.

*Článok 20***Poskytovanie informácií a dôvernosť**

1. Členské štáty a regulačné orgány poskytujú Komisii na požiadanie všetky informácie potrebné na účely článku 13 ods. 4 a článku 18.

Konkrétne, na účely článku 13 ods. 4 a 6 regulačné orgány pravidelne poskytujú informácie o skutočných nákladoch, ktoré vznikli prevádzkovateľom národných prenosových sústav, údaje a všetky relevantné informácie týkajúce sa fyzických tokov v sústavách prevádzkovateľov prenosových sústav a náklady sústavy.

Komisia určí primeranú lehotu, v ktorej sa majú tieto informácie poskytnúť, pričom berie do úvahy komplexnosť požadovanej informácie a naliehavosť, s akou je potrebná.

2. Pokiaľ dotknutý členský štát alebo regulačný orgán neposkytne informácie uvedené v odseku 1 v stanovenej lehote podľa odseku 1 tohto článku, Komisia môže požiadať priamo dotknuté podniky o všetky informácie potrebné na účely článku 13 ods. 4 a článku 18.

Komisia pri posielaní žiadosti o informácie podniku zároveň pošle kópiu žiadosti regulačným orgánom členského štátu, na ktorého území sa nachádza sídlo podniku.

3. Vo svojej žiadosti o informácie podľa odseku 1 Komisia uvedie právny základ žiadosti, lehotu, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť, účel žiadosti, ako aj sankcie uvedené v článku 22 ods. 2 za poskytnutie nesprávnych, neúplných alebo zavádzajúcich informácií. Komisia určí primeranú lehotu, pričom berie do úvahy komplexnosť požadovanej informácie a jej naliehavosť.

4. Požadované informácie poskytujú vlastníci podniku alebo ich zástupcovia a, v prípade právnických osôb, osoby oprávnené na ich zastupovanie zo zákona alebo ich zakladateľským dokumentom. Ak informáciu za svojho klienta poskytujú riadne splnomocnení právni zástupcovia, klient ostáva v plnej miere zodpovedný za to, ak sú poskytnuté informácie neúplné, nesprávne alebo zavádzajúce.

5. Pokiaľ podnik neposkytne požadované informácie v rámci lehoty stanovenej Komisiou alebo poskytne neúplné informácie, Komisia môže rozhodnutím požiadať o poskytnutie informácií. V rozhodnutí sa uvedie, aké informácie sa požadujú, a stanoví sa v ňom primeraná lehota, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť. Uvedú sa v ňom sankcie ustanovené v článku 22 ods. 2. Takisto sa v ňom uvedie právo na preskúmanie rozhodnutia Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev.

Komisia zároveň pošle kópiu tohto rozhodnutia regulačným orgánom členského štátu, na území ktorého sa nachádza bydlisko osoby alebo sídlo podniku.

6. Informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 sa používajú len pre účely článku 13 ods. 4 a článku 18.

▼B

Komisia zachováva mlčanlivosť o informáciách získaných podľa tohto nariadenia, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo.

*Článok 21***Právo členských štátov vydať podrobnejšie opatrenia**

Týmto nariadením nie sú dotknuté práva členských štátov udržiavať alebo zavádzať opatrenia, ktoré obsahujú podrobnejšie ustanovenia ako tie, ktoré sú ustanovené v tomto nariadení a v usmerneniach uvedených v článku 18.

*Článok 22***Sankcie**

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných v prípade porušenia ustanovení tohto nariadenia a prijmú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia Komisii pravidlá zodpovedajúce ustanoveniam nariadenia (ES) č. 1228/2003 do 1. júla 2004 a bezodkladne jej oznamujú všetky následné zmeny a doplnenia, ktoré ich ovplyvňujú. Členské štáty oznámia Komisii tie pravidlá, ktoré nezodpovedajú ustanoveniam nariadenia (ES) č. 1228/2003 do 3. marca 2011 a bezodkladne jej oznamujú všetky následné zmeny a doplnenia, ktoré ich ovplyvňujú.

2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom pokuty neprevyšujúce 1 % z ich celkového obratu za predchádzajúci obchodný rok, pokiaľ v odpovedi na žiadosť podľa článku 20 ods. 3 zámerne alebo z nedbanlivosti poskytnú nesprávne, neúplne, alebo zavádzajúce informácie alebo neposkytnú informácie v lehote stanovenej rozhodnutím prijatým podľa prvého pododseku článku 20 ods. 5.

Pri stanovovaní výšky pokuty Komisia prihliada na závažnosť nedodržania požiadaviek prvého pododseku.

3. Sankcie podľa odseku 1 a rozhodnutia prijaté podľa odseku 2 nemajú trestnoprávnu povahu.

*Článok 23***Výbor**

1. Komisii pomáha výbor zriadený článkom 46 smernice 2009/72/ES.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

▼ M1

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie ⁽¹⁾.

▼ B*Článok 24***Správa Komisie**

Komisia monitoruje vykonávanie tohto nariadenia. Vo svojej správe podľa článku 47 ods. 6 smernice 2009/72/ES Komisia tiež uvedie skúsenosti získané pri uplatňovaní tohto nariadenia. Správa najmä skúma, v akom rozsahu bolo toto nariadenie úspešné pri zabezpečovaní nediskriminačných a nákladovo efektívnych podmienok prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny s cieľom prispieť k možnostiam výberu odberateľa na dobre fungujúcom vnútornom trhu s elektrinou a k dlhodobej bezpečnosti dodávok, ako aj to, v akom rozsahu existujú účinné lokačné signály. V prípade potreby sa k správe priložia vhodné návrhy a/alebo odporúčania.

*Článok 25***Zrušovacie ustanovenie**

Nariadenie (ES) č. 1228/2003 sa zrušuje od 3. marca 2011. Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

*Článok 26***Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 3. marca 2011.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.

PRÍLOHA I

USMERNENIA O RIADENÍ A PRIDELENÍ DOSTUPNEJ PRENOSOVEJ KAPACITY SPOJOVACÍCH VEDENÍ MEDZI NÁRODNÝMI SÚSTAVAMI

1. Všeobecné ustanovenia

- 1.1. Prevádzkovatelia prenosových sústav (PPS) sa usilujú prijímať všetky obchodné transakcie, vrátane takých transakcií, ktorých súčasťou je cezhraničný obchod.
- 1.2. Ak nedochádza k preťaženiu, prístup k spojovacím vedeniam sa nijako neobmedzí. Ak je to zvyčajný stav, pre prístup k cezhraničnej prenosovej službe nie je potrebný žiadny permanentný všeobecný postup pridelovania.
- 1.3. V prípade, ak plánované obchodné transakcie nie sú zlučiteľné s bezpečnou prevádzkou sústavy, PPS znížia preťaženie v súlade s požiadavkami prevádzkovej bezpečnosti sústavy a súčasne sa usilujú zabezpečiť, aby nijaké súvisiace náklady nepresiahli hospodársky únosnú úroveň. Nápravný redispesčing alebo protiobchod sa zvažuje v prípade, ak nie je možné použiť menej nákladné opatrenia.
- 1.4. Ak sa vyskytne štruktúralne preťaženie, PPS okamžite použijú príslušné vopred definované a dohodnuté metódy riadenia preťaženia. Metódy riadenia preťaženia zabezpečia, aby fyzické toky elektriny súvisiace s celou pridelenou prenosovou kapacitou boli v súlade s bezpečnostnými normami sústavy.
- 1.5. Metódy riadenia preťaženia poskytnú účastníkom trhu a PPS účinné ekonomické signály, budú podporovať konkurenciu a budú vhodné na použitie v rámci regiónu i celého Spoločenstva.
- 1.6. Pri riadení preťaženia sa nesmie rozlišovať na základe transakcií. Konkrétna požiadavka na prenosovú službu sa bude môcť odmietnuť len vtedy, keď budú súčasne splnené tieto podmienky:
 - a) zvýšené fyzikálne toky elektriny vyplývajúce z prijatia žiadosti naznačujú, že by sa už viac nedala zaručiť bezpečná prevádzka elektrizačnej sústavy, a
 - b) finančná hodnota spojená so žiadosťou v postupe riadenia preťaženia je nižšia než pri všetkých ostatných žiadostiach o rovnaké služby za rovnakých podmienok, ktorým sa mieni vyhovieť.
- 1.7. Pri vymedzovaní príslušných sieťových oblastí, v ktorých a medzi ktorými sa má použiť riadenie preťaženia, sa PPS budú riadiť zásadami efektívnosti vynaložených nákladov a minimalizácie negatívneho dopadu na vnútorný trh s elektrinou. Konkrétne, PPS nesmú obmedzovať kapacitu spojovacích vedení, aby vyriešili preťaženie vo svojej regulačnej oblasti, s výnimkou uvedených dôvodov a dôvodov prevádzkovej bezpečnosti⁽¹⁾. Ak taká situácia nastane, PPS ju opíšu a transparentne prezentujú všetkým užívateľom sústavy. Takáto situácia sa toleruje iba dovtedy, pokiaľ sa nenájde dlhodobé riešenie. PPS opíšu všetkým užívateľom sústavy a transparentne im prezentujú metodiku a projekty na dosiahnutie dlhodobého riešenia.

⁽¹⁾ Prevádzková bezpečnosť znamená „udržiavanie prenosovej sústavy v dohodnutých bezpečnostných limitoch“.

▼B

- 1.8. Pri dosahovaní rovnováhy súvahy vo svojej regulačnej oblasti prostredníctvom prevádzkových opatrení v sústave a prostredníctvom redispetchingu PPS zohľadnia účinok týchto opatrení na susediace regulačné oblasti.
- 1.9. Do 1. januára 2008 sa koordinovane a za bezpečných prevádzkových podmienok stanoví mechanizmy pre intra-day riadenie kapacitného preťaženia spojovacích vedení s cieľom maximalizovať obchodné príležitosti a upraviť cezhraničné vyrovnávanie.
- 1.10. Národné regulačné orgány budú pravidelne vykonávať hodnotenie metód riadenia preťaženia, pričom budú venovať osobitnú pozornosť dodržiavaniu zásad a pravidiel stanovených v tomto nariadení a v týchto usmereniach a dodržiavaniu ustanovení a podmienok stanovených samotnými regulačnými orgánmi v súlade s týmito zásadami a pravidlami. Súčasťou tohto hodnotenia budú konzultácie so všetkými účastníkmi trhu a špecializované štúdie.

2. Metódy riadenia preťaženia

- 2.1. Pre uľahčenie účinného cezhraničného obchodu budú metódy riadenia preťaženia založené na trhových princípoch. Na tento účel sa kapacita bude prideľovať iba prostredníctvom explicitných (kapacita) alebo implicitných (kapacita a energia) aukcií. Na tom istom spojovacom vedení môžu súčasne existovať obidve metódy. Pre obchody v priebehu dňa možno použiť priebežné obchodovanie.
- 2.2. V závislosti od konkurenčných podmienok môže vzniknúť potreba, aby metódy riadenia preťaženia umožňovali dlhodobé aj krátkodobé prideľovanie prenosovej kapacity.
- 2.3. V každom postupe prideľovania kapacity sa prideli predpísaný podiel dostupnej kapacity spojovacích vedení plus akákoľvek zostávajúca kapacita, ktorá predtým nebola pridelená, a akákoľvek kapacita, ktorú držiteľia kapacity uvoľnili z predošlých pridelení.
- 2.4. PPS optimalizujú stupeň, do ktorého je kapacita garantovaná, pričom zohľadnia povinnosti a práva príslušných PPS a povinnosti a práva účastníkov trhu s cieľom uľahčiť efektívnu a účinnú hospodársku súťaž. Primeraný podiel kapacity sa môže na trhu ponúknuť pri zníženom stupni garantovateľnosti, účastníkom trhu však budú vždy oznámené presné podmienky prepravy cezhraničnými vedeniami.
- 2.5. Prístupové práva sú v prípade dlhodobých a strednodobých pridelení garantované práva na prenosovú kapacitu. Podliehajú zásade „využitia alebo straty“ či „využitia alebo predaja“ v čase určenia.
- 2.6. PPS vymedzia vhodnú štruktúru na prideľovanie kapacity medzi rozličnými časovými rámcami. Jej súčasťou môže byť možnosť vyhradenia minimálneho percenta kapacity spojovacích vedení pre denné pridelenie alebo intra-day pridelenie. Táto štruktúra prideľovania podlieha preskúmaniu príslušných regulačných orgánov. Pri zostavovaní svojich návrhov PPS zohľadnia:
 - a) vlastnosti trhov;
 - b) prevádzkové podmienky, ako napríklad dôsledky saldovania garantovaných deklarovných harmonogramov;
 - c) úroveň harmonizácie percentuálnych podielov a časových rámcov prijatých pre rozličné existujúce mechanizmy prideľovania kapacity.

▼ B

- 2.7. Pridelovanie kapacity nesmie rozlišovať medzi účastníkmi trhu, ktorí chcú využívať svoje práva na použitie dvojstranných zmlúv o dodávke alebo na ponuku na burze s elektrinou. Úspešné budú ponuky s najvyššou hodnotou predložené implicitne alebo explicitne v danom časovom rámci.
- 2.8. V regiónoch, kde existujú rozvinuté termínované finančné trhy s elektrinou a kde preukázali svoju účinnosť, možno prideliť celú kapacitu spojovacích vedení prostredníctvom implicitných aukcií.
- 2.9. Okrem prípadu nových spojovacích vedení, pre ktoré platí výnimka podľa článku 7 nariadenia (ES) č. 1228/2003 alebo článku 17 tohto nariadenia, stanovovanie cien za rezerváciu nie je v mechanizme pridelovania kapacity povolené.
- 2.10. V zásade sa všetkým potenciálnym účastníkom trhu povoľuje neobmedzená účasť na procese pridelovania. Aby sa predišlo vzniku alebo zhoršeniu problémov súvisiacich s potenciálnym využívaním dominantného postavenia akéhokoľvek subjektu na trhu, príslušné regulačné orgány a/alebo orgány pre hospodársku súťaž v odôvodnenom prípade môžu uložiť všeobecné obmedzenia alebo obmedzenia jednotlivkej spoločnosti z dôvodu dominantného postavenia na trhu.
- 2.11. Účastníci trhu oznámia PPS do určeného termínu záväznú požiadavku pre každý časový rámec týkajúce sa využívania kapacity. Tento termín sa stanoví tak, aby PPS mohli znovu poskytnúť nevyužitú kapacitu na opätovné pridelenie v ďalšom relevantnom časovom rámci – vrátane intra-day obchodov.
- 2.12. Kapacita je na sekundárnej báze voľne obchodovateľná za predpokladu, že PPS bude informovaný v dostatočnom predstihu. Ak PPS odmietne akýkoľvek sekundárny obchod (transakciu), musí to jasne a transparentne oznámiť a vysvetliť všetkým účastníkom trhu a musí o tom upovedomiť regulačný orgán.
- 2.13. Finančné dôsledky neplnenia záväzkov súvisiacich s pridelením kapacity ponесú tí, ktorí sú za neplnenie zodpovední. Ak účastníci trhu nevyužijú kapacitu, ktorú sa zaviazali využiť, alebo ak v prípade explicitne draženej kapacity neuskutočnia obchod na sekundárnej báze alebo nevrátia kapacitu načas, stratia na túto kapacitu práva a uhradia poplatok odrážajúci výšku nákladov. Akékoľvek poplatky odrážajúce výšku nákladov za nevyužívanie kapacity musia byť odôvodnené a primerané. Ak PPS nesplní svoj záväzok, je povinný odškodniť účastníka trhu za stratu práv na kapacitu. Na tento účel sa neberú do úvahy žiadne vedľajšie straty. Kľúčové pojmy a metódy na určenie zodpovednosti, ktorá vznikne pri neplnení záväzkov, budú vopred stanovené s ohľadom na finančné dôsledky a podliehajú preskúmaniu príslušným národným regulačným orgánom alebo orgánmi.
3. **Koordinácia**
- 3.1. Pridelovanie kapacity na spojovacom vedení sa bude koordinovať a realizovať tak, že príslušní PPS použijú spoločné postupy pridelovania. V prípadoch, keď sa očakáva, že obchodná výmena medzi dvoma krajinami (PPS) významne ovplyvní podmienky fyzického toku v akejkoľvek tretej krajine (PPS), budú metódy riadenia preťaženia koordinované medzi všetkými takto dotknutými PPS prostredníctvom spoločných postupov riadenia preťaženia. Národné regulačné orgány a PPS zabezpečia, aby žiadne postupy riadenia preťaženia s významným vplyvom na fyzické toky elektriny v iných systémoch neboli navrhnuté jednostranne.

▼B

3.2. Spoločné koordinované metódy riadenia preťaženia a postupy pridelovania kapacity trhu najmenej každý rok, každý mesiac a deň vopred sa budú uplatňovať od 1. januára 2007 medzi krajinami v týchto regiónoch:

- a) severná Európa (t. j. Dánsko, Švédsko, Fínsko, Nemecko a Poľsko);
- b) severozápadná Európa (t. j. Benelux, Nemecko a Francúzsko);
- c) Taliansko (t. j. Taliansko, Francúzsko, Nemecko, Rakúsko, Slovinsko a Grécko);
- d) stredná a východná Európa (t. j. Nemecko, Poľsko, Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Rakúsko a Slovinsko);
- e) juhozápadná Európa (t. j. Španielsko, Portugalsko a Francúzsko);
- f) Veľká Británia, Írsko a Francúzsko;
- g) pobaltské štáty (t. j. Estónsko, Lotyšsko a Litva).

Pri prepojení zahŕňajúcom krajiny, ktoré patria do viacerých regiónov, sa použité metódy riadenia preťaženia môžu líšiť v záujme dosiahnutia súladu s metódami používanými v iných regiónoch, do ktorých patria tieto krajiny. V takomto prípade relevantní PPS navrhnu metódu, ktorá bude podliehať preskúmaniu príslušnými regulačnými orgánmi.

3.3. Regióny uvedené v bode 2.8 môžu pridelovať celú kapacitu spojovacích vedení pridelovaním deň vopred.

3.4. Vo všetkých týchto siedmich regiónoch budú definované zlučiteľné postupy riadenia preťaženia s cieľom vytvoriť skutočne integrovaný vnútorný trh s elektrinou. Účastníci trhu nebudú konfrontovaní s nekompatibilnými regionálnymi sústavami.

3.5. S cieľom podpory spravodlivej a efektívnej hospodárskej súťaže a cezhraničného obchodu bude koordinácia medzi PPS v rámci regiónov uvedených v bode 3.2 zahŕňať všetky kroky od výpočtu kapacity a najlepšieho využitia pridelenia po bezpečnú prevádzku sústavy s jasným stanovením zodpovednosti. Táto koordinácia bude zahŕňať najmä:

- a) použitie spoločného prenosového modelu, ktorý bude účinne riešiť vzájomne závislé fyzické kruhové toky a prihliadať na nezrovnalosti medzi fyzickými a komerčnými tokmi;
- b) pridelenie a určenie kapacity na účinné riešenie vzájomne závislých fyzických kruhových tokov;
- c) totožné záväzky pre držiteľov kapacity spočívajúce v poskytovaní informácií o ich plánovanom využití kapacity, t. j. určení kapacity (pre explicitné aukcie);
- d) totožné časové rámce a časy ukončenia;
- e) totožnú štruktúru na pridelovanie kapacity medzi rôznymi časovými rámcami (napr. 1 deň, 3 hodiny, 1 týždeň atď.) a v zmysle predaných kapacitných blokov (množstvo elektriny v MW, MWh atď.);
- f) konzistentný zmluvný rámec s účastníkmi trhu;

▼B

g) overovanie tokov s cieľom dodržania požiadaviek bezpečnosti sústavy pre prevádzkové plánovanie a pre prevádzku v reálnom čase;

h) účtovanie a zúčtovanie činností pri riadení preťaženia.

3.6. Súčasťou koordinácie je aj výmena informácií medzi PPS. Druh, čas a frekvencia výmeny informácií musia byť zlučiteľné s činnosťami uvedenými v bode 3.5 a s fungovaním trhov s elektrinou. Táto výmena informácií musí predovšetkým umožniť PPS čo najlepšie predpovedať celkový stav sústavy, aby mohli odhadnúť toky vo svojej sústave a dostupné kapacity spojovacích vedení. Každý PPS, ktorý zhromažďuje informácie v záujme iných PPS, poskytne zúčastnenému PPS výsledky zhromažďovania údajov.

4. Harmonogram trhových operácií

4.1. Pridelenie dostupnej prenosovej kapacity sa uskutoční v dostatočnom časovom predstihu. Pred každým pridelením príslušní PPS spoločne zverejnia kapacitu, ktorá má byť pridelená, pričom v prípade potreby zohľadnia kapacitu uvoľnenú z garantovaných prenosových práv, a ak sa to vzťahuje na daný prípad, súvisiace zosaldované nominácie spolu s akýmikoľvek časovými obdobiami, počas ktorých kapacita bude znížená alebo nebude dostupná (napríklad z dôvodu údržby).

4.2. S plným prihliadnutím na bezpečnosť sústavy, určenie prenosových práv sa uskutoční v dostatočnom časovom predstihu pred obchodmi uzatváranými deň vopred na všetkých príslušných organizovaných trhoch a pred zverejnením kapacity, ktorá má byť pridelená na základe mechanizmu prideľovania deň vopred alebo v intra-day. Určenia prenosových práv v opačnom smere budú zúčtované s cieľom účinného využitia spojovacieho vedenia.

4.3. Následné pridelenia dostupnej prenosovej kapacity v priebehu dňa na deň D sa uskutočnia v dňoch D – 1 a D po vydaní harmonogramov indikovanej alebo skutočnej výroby stanovených deň vopred.

4.4. Pri príprave prevádzky sústavy deň vopred si PPS vymenia informácie so susediacimi PPS, vrátane ich predpokladanej topológie sústavy, dostupnosti a predpokladanej produkcie výrobných jednotiek a výkonových tokov s cieľom optimalizácie využívania celkovej sústavy prostredníctvom prevádzkových opatrení v súlade s pravidlami pre bezpečnú prevádzku sústavy.

5. Transparentnosť

5.1. PPS zverejnia všetky relevantné údaje týkajúce sa dostupnosti sústavy, prístupu do sústavy a využívania sústavy, vrátane správy o mieste výskytu preťaženia a jeho dôvodoch, metód použitých na riadenie preťaženia a plánov na jeho riadenie v budúcnosti.

5.2. PPS zverejnia všeobecný opis metódy riadenia preťaženia používanej za rôznych okolností na maximalizáciu kapacity dostupnej na trhu a všeobecný model na výpočet kapacity spojovacích vedení pre rozličné časové rámce vytvorený na základe skutočného elektrického a fyzického stavu sústavy. Tento model podlieha preskúmaniu regulačnými orgánmi dotknutých členských štátov.

▼ B

- 5.3. PPS podrobne opíšu a transparentne poskytnú všetkým potenciálnym užívateľom sústavy používané postupy riadenia preťaženia a pridelovania kapacity spolu s časmi a postupmi týkajúcimi sa podávania žiadostí o kapacitu, opis ponúkaných produktov a záväzkov i práv PPS, ako aj strany, ktorá získava kapacitu, vrátane zodpovedností vyplývajúcich z nesplnenia záväzkov.
- 5.4. Prevádzkové a plánovacie bezpečnostné normy sú neoddeliteľnou súčasťou informácií, ktoré PPS zverejňujú vo verejne dostupnom dokumente. Tento dokument takisto podlieha preskúmaniu národnými regulačnými orgánmi.

▼ M2**▼ B**

- 5.10. PPS si budú pravidelne vymieňať súbor dostatočne presných údajov o sústave a výkonových tokoch, aby bolo možné uskutočniť výpočty výkonových tokov pre každého PPS v jeho príslušnej oblasti. Rovnaký súbor údajov bude na požiadanie sprístupnený regulačným orgánom a Komisii. Regulačné orgány a Európska komisia zabezpečia, aby samotné regulačné orgány a Komisia a akýkoľvek poradný subjekt, ktorý pre ne vykonáva analytické práce na základe týchto údajov, dodržiavali mlčanlivosť v súvislosti s týmto súborom údajov.
6. **Použitie príjmov z preťaženia**
 - 6.1. Postupy riadenia preťaženia spojené s vopred špecifikovaným časovým rámcom môžu produkovať príjem iba v prípade preťaženia vzniknutého v tomto časovom rámci, okrem prípadu nových spojovacích vedení, pre ktoré platí výnimka podľa článku 7 nariadenia (ES) č. 1228/2003 alebo článku 17 tohto nariadenia. Postup rozdeľovania týchto príjmov podlieha preskúmaniu regulačnými orgánmi a tento postup nesmie skresľovať postup pridelovania v prospech ktorejkoľvek strany, ktorá žiada o kapacitu alebo elektrinu, ani odrádzať od znižovania preťaženia.
 - 6.2. Národné regulačné orgány budú postupovať transparentne, pokiaľ ide o použitie príjmov vyplývajúcich z pridelovania kapacity spojovacích vedení.
 - 6.3. Príjem z preťaženia sa rozdelí medzi príslušných PPS podľa kritérií dohodnutých medzi príslušnými PPS a preskúmaných príslušnými regulačnými orgánmi.
 - 6.4. PPS vopred jasne stanovia spôsob použitia akéhokoľvek príjmu z preťaženia, ktorý môžu získať, a budú poskytovať správy o skutočnom použití tohto príjmu. Regulačné orgány preveria, či je toto použitie v súlade s týmto nariadením a týmito usmerneniami a či je celková výška príjmu z preťaženia vyplývajúceho z pridelenia kapacity spojovacích vedení určená na jeden alebo viaceré z troch účelov uvedených v článku 16 ods. 6 tohto nariadenia.
 - 6.5. Regulačné orgány každoročne do 31. júla zverejnia správu, v ktorej bude uvedená suma príjmu získaného za obdobie 12 mesiacov až do 30. júna toho istého roka a spôsob použitia predmetných príjmov, spolu s overením, či je tento spôsob použitia v súlade s týmto nariadením a týmito usmerneniami a či je celková suma príjmu z preťaženia určená na jeden alebo viaceré z troch predpísaných účelov.
 - 6.6. Použitie príjmu z preťaženia na investície s cieľom udržania alebo zvýšenia kapacity spojovacích vedení sa prednostne pridelí špecifickým vopred definovaným projektom, ktoré prispievajú k zmierneniu existujúceho združeného preťaženia a ktoré je možné takisto realizovať v primeranom čase, najmä z hľadiska schvaľovacieho procesu.

PRÍLOHA II

TABUĽKA ZHODY

Nariadenie (ES) č. 1228/2003	Toto nariadenie
článok 1	článok 1
článok 2	článok 2
—	článok 3
—	článok 4
—	článok 5
—	článok 6
—	článok 7
—	článok 8
—	článok 9
—	článok 10
—	článok 11
—	článok 12
článok 3	článok 13
článok 4	článok 14
článok 5	článok 15
článok 6	článok 16
článok 7	článok 17
článok 8	článok 18
článok 9	článok 19
článok 10	článok 20
článok 11	článok 21
článok 12	článok 22
článok 13	článok 23
článok 14	článok 24
—	článok 25
článok 15	článok 26
príloha	príloha I